

PRESSMEDDELANDE nr 163/23

Luxemburg den 26 oktober 2023

Generaladvokatens förslag till avgörande i mål C-670/22 | Staatsanwaltschaft Berlin (Encrochat)

Generaladvokat T. Čapeta: En åklagare får utfärda en europeisk utredningsorder för överföring av bevisning som redan samlats in i en annan medlemsstat

Detta gäller om det enligt åklagarens nationella rätt är tillåtet att besluta om överföring i ett liknande inhemskt ärende. I ett sådant fall får den myndighet som utfärdat en utredningsorder inte bedöma om insamlingen av dessa uppgifter i den verkställande medlemsstaten är lagenlig eller inte.

Encrochat var ett krypterat telekommunikationsnät som erbjöd sina användare närapå perfekt anonymitet. Terminalutrustningen hade varken kamera, mikrofon, GPS eller USB-port. Meddelandena kunde raderas automatiskt, och användarna kunde efter att ha angett en speciell PIN-kod omedelbart radera alla uppgifter på terminalutrustningen. Uppgifterna raderades också om fel lösenord skrevs in flera gånger efter varandra. Genom en gemensam fransk-nederländsk insats utvecklades programvara i form av en trojan som installerades på terminalutrustningen genom en simulerad uppdatering. Encrochat-användare i 122 länder påverkades av avlyssningen, bland annat omkring 4 600 användare i Tyskland. En tysk åklagarmyndighet utfärdade flera europeiska utredningsorder och begärde att uppgifter från avlyssning skulle få användas i straffrättsliga förfaranden i samband med misstankar om olaglig narkotikahandel av ännu oidentifierade personer som misstänktes ingå i en organiserad kriminell grupp. En fransk brottmålsdomstol godkände de europeiska utredningsorden och överlämnade uppgifterna. Den tyska åklagarmyndigheten kunde därefter utreda enskilda Encrochat-användare. De tilltalade i målet åtalades på grundval av bevisning som erhållits från Frankrike.

De högsta domstolarna i Europa har översvämmats av överklaganden av de fällande brottmålsdomar som de avlyssnade Encrochat-uppgifterna har lett fram till, och EU-domstolen är inget undantag. Den tyska regionala domstol där det straffrättsliga förfarandet pågår har frågat EU-domstolen om utredningsorden i fråga har utfärdats i strid med direktivet om en europeisk utredningsorder.¹

I dagens förslag till avgörande påminner generaladvokat Tamara Čapeta om att en europeisk utredningsorder bara får utfärdas om den utredningsåtgärd som den medför hade kunnat beslutas under samma förutsättningar i ett liknande inhemskt ärende. I det aktuella fallet är ett liknande inhemskt ärende ett ärende där bevismaterial överlämnas från ett straffrättsligt förfarande till ett annat inom Tyskland. Eftersom det europeiska utredningsdirektivet tillåter att behörig åklagare i ett ärende utfärdar en europeisk utredningsorder och eftersom tysk rätt inte verkar kräva att en domstol ger tillstånd till ett liknande överlämnande inom landet, anser generaladvokaten att **den tyska åklagaren hade rätt att utfärda den europeiska utredningsordern. Unionsrätten kräver med andra ord inte att en sådan europeisk utredningsorder utfärdas av domstol.**

Generaladvokaten finner även att eftersom avlyssningen hade godkänts av franska domstolar, måste de tyska myndigheterna **tillerkänna detta steg i förfarandet samma värde som i ett inhemskt ärende.** Detta gäller även om en tysk domstol skulle besluta annorlunda i ett konkret fall.

Slutligen noteras att det inte är unionsrättslig fråga huruvida den bevisning som eventuellt tas emot i strid med unionsrätten kan beaktas eller inte. Detta avgörs av nationell rätt, förutsatt att de grundläggande rättigheter som garanteras i EU:s rättsordning iakttas.

PÅPEKANDÉ: Generaladvokatens förslag till avgörande är inte bindande för domstolen. Generaladvokaternas uppdrag består i att fullständigt oavhängigt föreslå domstolen en rättslig lösning i det mål som de har fått i uppdrag att handlägga. Domstolens domare ska nu inleda en enskild överläggning i förevarande mål. Domen kommer att meddelas vid ett senare datum.

PÅPEKANDÉ: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Förslaget till avgörande i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎+352 4303 3127

Bilder från förslagets uppläsande finns tillgängliga på [Europe by Satellite](#) +32 2 2964106

Håll dig uppdaterad!

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv [2014/41/EU](#) av den 3 april 2014 om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området.